

GOUVERNEMENT
DE LA POLYNÉSIE FRANÇAISE

'Āpo'ora'a a te mau fa'atere hau

Mahana toru 3 no tiunu 2026

Ua tuatāpapa e ua ha'amana te 'Āpo'ora'a a te mau Fa'atere Hau i te mau puta parau i muri nei :

Parau mana	2
Fa'a'pīra'a i te papa ture a te mau tōmite fāri'ira'a rātere no Porinetia farāni nei	2
Fa'ata'ara'a i te mau tauturu moni i te mau fare ha'api'ira'a e te mau tā'atira'a e ha'a nei i roto i te tūha'a no te ha'api'ira'a e te tū'aro i te fare ha'api'ira'a	3
Tauturura'a i na 24 mau 'ōpuara'a i te pae no te araira'a na roto i te fa'anahora'a i te mau 'ōpuara'a no te "Ora maita'i 2026"	5
Tauturu i te tūha'a no te rima 'i tumu, fa'ata'ara'a i te mau tauturu moni no te mau tupura'a 'ōhipa ta'a 'ē 2026.....	5
Te mau Fa'aarara'a parau	6
'Iritira'a i te parau no te mau 'Āu'a no te Fāri'ira'a Rātere Tuatau 2026.....	6
Iritira'a i na tūha'a 'ōhipa e piti no te fa'a'āpīra'a i te Pū 'Ōhipa a te Fa'aterera'a Hau.....	7
Pū'ohura'a 2025 e te mau hi'ora'a 2026 a te Pū fa'aineinera'a tōro'a no te feiā paāri (CFPA).....	7
Fa'aineinera'a i te tai'ora'a i te ta'ato'ara'a o te nūna'a 2027	9
Fa'atupura'a i te 59ra'a no te fa'a'ite'itera'a a to te Henua Enana/Enata	10

Parau mana

Fa'a'āpīra'a i te papa ture a te mau tōmite fāri'ira'a rātere no Porinetia farāni nei

Ua vauvau atu te Peretiteni no Porinetia farāni nei i te tahi parau mana no ni'a i te fa'a'āpīra'a i te hōho'a o te papa ture a te mau tōmite fāri'ira'a rātere no Porinetia farāni nei.

E mau mero faufa'a rahi i roto i te fa'a'ōhipara'a i te rāve'a o te fāri'ira'a rātere a te Fa'aterera'a o te Fenua i ō tātou nei, na tōmite e 23 no te ri'ira'a rātere i ha'amanahia ('ōperehia i ni'a i na tīpaera'a e 6, 12 feiā tuatāpapa e e 5 mau rauti no te fenua nei) rātou e 'ōhipa nei i roto i te fa'atū'atira'a i te feiā e ora nei i roto i te parau no te fāri'ira'a rātere, i te fa'aarara'a i te nūna'a i mua i te parau no te fāri'ira'a e te parau no te fa'ahotura'a i te fāri'ira'a rātere tua-tau, na reira ato'a ho'i i te fa'atupura'a i te mau 'ōro'a ta'a'e e te ti'aāura'a i te mau tahua fa'ata'ahia no te fāri'ira'a rātere.

Ua piri i te toru matahiti i teie nei te fa'a'ōhipara'ahia te mau papa ture no roto mai i te ture fenua no te 29 no ātete 2023 ra, ua 'itehia e, e mea ti'a ia fa'atanotano fa'ahouhia ia au i te mea e 'itehia ra i ni'a i te tahua 'ōhipara'a.

Te mau fa'a'āpīra'a i ravehia tei ni'a ia i nā reni faufa'a e maha :

1. Te ho'ē fa'aterera'a maramarama e tei fa'anahohia ia au i te ti'ara'a 'ōhipa, te mau ti'ara'a tāta'i-tahi to te 'āpo'ora'a rahi, to te tōmite fa'atere e to te piha fa'atere o tei ppū ia i teie nei. O te 'āpo'ora'a rahi te pū arata'i, nā na e rave i te mau aratai'ra'a e tae noa atu i te mau fa'aotira'a faufa'a. Te tōmite fa'atere, nā na e fa'a'ōhipa i te mau fa'aotira'a, āre'a te piha 'ōhipa nā na e ti'aāu i te orara'a o te tā'atira'a i te mau mahana tāta'i-tahi, ei araira'a i te fifi i roto i te tūha'a o te fa'aotira'a.
2. Te tahi fa'atanotanora'a i te mau mana ia fāna'o te feiā e ora nei i roto i te fāri'ira'a rātere : e ti'ara'a e e reo ato'a to "Tahiti Tourisme" e tae noa atu i te piha fāri'ira'a rātere i teie nei, mai te mau t'ia o te mau 'ōire e tae noa atu i te mau mero hanahana. Te ha'apāutuutu nei ia teie nei nu'ura'a i te vaira'a pāpū e tae noa atu i te ti'ara'a o te feiā e 'ōhipa nei e te nUna'a o te reira e te reira tūha'a fenuai roto i te arata'ira'a i te mau tōmite.
3. Te tahi tahua 'ōhipara'a 'ā'ano atu ā, tū'ati maita'i i te poritita a te Hau : i teie nei, ua pāpū roa te papa ture i roto i te arata'ira'a tōtiare, arutaimāreva e hīro'a tumu o te fāri'ira'a rātere tua-tau e te 'itera'a i te faufa'a o te reira, ma te 'iriti i te 'ūputa i te mau tōmite i te orara'a i roto i te mau terera'a 'ōhipa i te pae no te mau mea ato'a e ora nei e āore ia i te pae no te aupurura'a i te mau 'ānimara. Te mau tōmite e hina'aro noa atu, e ti'a ato'a ia rātou ia rave i te tahi Parau 'ōmuara'a e fa'a'ite ra i to rātou faufa'a, ta rātou mau tauto'ora'a e mau hina'aro mā te fa'atura i te ta'ato'ara'a o te arata'ira'a o te fāri'ira'a rātere a te Fa'aterera'a Hau o te Fenua.
4. Te tahi fa'anahora'a fa'a'āpīhia ia hau atu ā te maita'i tītauhia te mau tōmite i teie nei ia pāppa'i i ta rātou parau ha'apapa o te mau 'āpo'ora'a ma te tāpe'a i te tahi puta, no

te ha'amaita'i i te 'āpe'era'a e te terera'a 'ōhipa roto. Ua fa'aitihia mai te mau mero o te piha 'ōhipa e ua fa'a'orehia te fa'ahepora'a e nomino i te mau "mono-peretiteni", no te fa'a'ōhie te tūha'a 'ōhipa a te feiā e ora nei i te fāri'ira'a rātere e te fa'atū'atira'a i te papa ture i te mea e orahia ra i ni'a i te tahua 'ōhipara'a.

Na roto i teie fa'a'āpīra'a, te hina'aro nei te Fa'aterera'a Hau o te Fenua e hOro'a i te mau tōmite fāri'ira'a rātere i te tahi arata'ira'a ture pāutuutu, te 'ōhie e te tano maita'i i te huru orara'a o te fenua tāta'i-tahi, no te ha'amaita'i atu ā i ta rātou 'ōhipara'a i ni'a i te tahua e no te ha'apāutuutu ato'a i to rātou ti'ara'a fa'a'ōhipa i te mau rāve'a ato'a no te fa'ahotu i te fāri'ira'a rātere tua-tau i Porinetia farāni nei.

E mā te hōro'a atu ā i te ti'aturira'a ia rātou e 'ōhipa ra i roto i te mau motu e mā te ha'amaramarama i te mau arata'ira'a ture no te orara'a o te mau tōmite, te hina'aro nei te Fa'aterera'a Hau o te Fenua e ha'apāpū ā i ta na tauto'ora'a e ia riro teie tūha'a ei ho'ē nō nā rāve'a e maha matamua no te fa'ahotura'a faufa'a, e tae noa atu i te pae tōtiare e arutaimāreva, ia fāna'o te ta'ato'ara'a o te mau ta'a-motu.

Fa'ata'ara'a i te mau tauturu moni i te mau fare ha'api'ira'a e te mau tū'atira'a e ha'a nei i roto i te tūha'a no te ha'api'ira'a e te tū'aro i te fare ha'api'ira'a

Te fa'atere hau vahine no te Ha'api'ira'a, no te hHa'api'ira'a Teitei e no te Hīro'a Tumu o te vauvau atu e rave rahi mau 'ōpuara'a parau mana o te ha'amana i te mau tauturu moni no te pae o te fa'a'ōhipara'a i te mau tua-rua, te mau fare ha'api'ira'a teitei e i te mau tā'atira'a e ha'a nei i roto i te tūha'a no te ha'api'ira'a e no te tū'aro i roto i te mau fare ha'api'ira'a e no te hīro'a tumu.

Teie mau tauturu moni no te pa'epa'e ia i te ta'ato'ara'a no te tū'aro o te mau fare ha'api'ira'a i porinetia nei, no te amora'a i te tere o te mau pīahi no te mau motu ātea, no te ha'amaita'i te 'ōhiera'a i te pae o te moana i roto i te fare ha'api'ira'a, te fa'aitoitira'a i te parau no te pāpa'ira'a puta i te fenua nei, oia ato'a i te pāhonora'a i te mau hiaāira'a ta'a'ē i te pae no te fa'a'ōhipara'a i te mau pū fa'a'aineinera'a, te mau tūha'a 'ōhipa e rave ia au i te tītura'a a te ture, te fa'a'āpīra'a i te tauiha'a ha'api'ira'a e te tauto'ora'a i roto i te ha'api'ira'a i roto e rave rahi mau fare ha'api'ira'a no Tahiti e no te mau motu ātea.

TAUTURU MONI	TE FÂITO
'Ōpuara'a parau mana o te ha'amana i te fa'ata'ara'a i te ho'ē tauturu moni no te pae o te fa'a'ōhipara'a i te tā'atira'a 'Āmui-tahira'a no te Tū'aro o te fare ha'api'ira'a (USSP) no Porinetia nei no te amo i te ta'ato'ara'a no to na orara'a no teie matahiti 2026.	24 000 000
'Ōpuara'a parau mana o te ha'amana i te fa'ata'ara'a i te tahi tauturu moni no te pae o te fa'a'ōhipara'a i te tā'atira'a 'Āmui-tahira'a no te Tū'aro i roto i te fare ha'api'ira'a i Porinetia nei (USSEP) no te amo i te mau tere o te mau pīahi no te mau motu ātea no te mau fārereira'a USSP 2026 no teie matahi 2026.	2 500 000

'Ōpuara'a parau mana no te ha'amana i te fa'ata'ara'a i te tahi tauturu moni no te pae o te fa'a'ōhipara'a i te tā'atira'a 'Āmui-tahira'a Au no Tahiti (FNT) no te ha'amaura'a i te ho'ē fa'anahora'a 'ōhie i roto i te moana "Vaimanee" i pīha'i iho i te mau fare ha'apii'ira'a tama hou, tuahi no Tahiti no teie matahiti 2026.	3 500 000
'Ōpuara'a Parau mana no te ha'amana i te fa'ata'ara'a i te ho'ē tauturu moni i te pae no te fa'a'ōhipara'a i te Tā'atira'a no te Feiā pāpa'i puta no Tahiti e te mau Motu (AETI) no te amo i te mau 'ōpuara'a "Fārereira'a no te feiā pāpa'i puta" e " Fa'aeara'a no te pāpa'i" i roto i te fa'anahora'a fa'a'ite'itera'a puta 2026.	3 000 000
Fa'ata'ara'a i te tahi tauturu moni no te pae o te fa'a'ōhipara'a i te tua-rua no Moera'i Rurutu no te amo i te topera'a raāu piri noa i te mau puhapara'a.	850 000
Fa'ata'ara'a i te tahi tauturu moni no te pae o te fa'a'ōhipara'a i te tua-rua Henri-Hiro no te amo i te tere o te mau pīahi i roto te mau terera'a 'ōhipa no te fa'a'eta'etara'a tino e te tū'aro (EPS).	793 500
Fa'ata'ara'a i te tahi tauturu moni no te pae o te fa'a'ōhipapara'a i te tua-rua no Mataura Tupua'i no te amo i te fa'a'ōhipara'a o te vāhi fa'ata'ahia no te mau fa'aineinera'a.	4 581 048
Fa'ata'ara'a i te tahi tauturu moni no te pae o te fa'a'ōhipara'a i te fare ha'apii'ira'a teitei te Tara o Maiao no te amo i te fa'a'ōhipara'a i te tere no te tauto'ora'a ha'apii'ira'a (MPS) no te matahiti 2026.	3 774 000
Fa'ata'ara'a i te tahi tauturu moni no te pae o te fa'a'ōhipara'a i te tua-rua no Rangiroa no te amo i te fa'a'ōhipara'a o te vāhi fa'ata'ahia no te mau fa'aineinera'a.	3 246 605
Fa'ata'ara'a i te tahi tauturu moni no te pae o te fa'a'ōhipara'a i te tua-rua Tinomana Ebb no Teva I Uta no te amo i te fa'a'ōhipara'ai te vāhi fa'ata'ahia no te mau fa'aineinera'a.	3 758 000
Fa'ata'ara'a i te tahi tauturu moni no te pae o te fa'a'ōhipara'a i te tua-rua no Afareaitu Mo'orea no te amoi te mau terera'a 'ōhipa no te uira ia au i te tītaura'a a te ture.	5 898 235
Fa'ata'ara'a i te tahi tauturu moni no te pae o te fa'a'ōhipara'a i te fare ha'apii'ira'a teitei Ihi-Tea no Vavau no te amoi te fa'a'āpīra'a i te mau tauiha'a ha'apii'ira'a no te mā'imira'a.	4 015 798
'ĀMUIHIA	59 917 186

Tauturura'a i na 24 mau ōpuara'a i te pae no te araira'a na roto i te fa'ahora'a i te mau ōpuara'a no te "Ora maita'i 2026"

Ua vauvau atu te fa'atere hau vahine no te 'Ea i te mau parau mana no te fa'ata'ara'a i te mau tauturu moni i na pū e 24 i tāpe'ahia mai no te mau 'ōpuara'a "Ora maita'i 2026" tu'uhia mai e te Fa'aterera'a o te 'Ea (DS) e amohia e te 'āfata no te araira'a e te 'arora'a i te mau rā'au ta'ero (FPLA).

Te hina'aro nei teie fa'ahora'a e pa'epa'e i te mau rāve'a ato'a no te fenua nei o te tauturu i te ha'amaita'ira'a i te 'Ea o te nūna'a na roto e rave rahi mau tumu parau :

- Te fa'atianira'a i te 'ea o te roro,
- Te araira'a i te mau rā'au ta'ero,
- Te 'amura'a i te mā'a maita'i,
- Te fa'a'eta'etara'a i te tino ei rāve'a no te 'aro i te ma'i poria.

Mā te fa'ata'ahia te tahi tāpura faufa'a 'āmui 125 mirioni farane CFP, ua riro te fa'ahora'a i te mau 'ōpuara'a ei tumu matamua roa no te tūha'a i ha'amanahia i te 6 no mē 2026 i te taime i ha'amana ai te 'Āpo'ora'a a te mau Fa'atere Hau o te Fenua e fa'ata'a i te mau tauturu moni no te tahi fāito e 4 515 072 F CFP i nā pū e 7. E no te piti o te tūha'a, e 24 mau pū hau o tei fāna'o i te mau tauturu moni no te ho'ē fāito ia 'āmuihia 100 200 204 F CFP. Te toe nei ā e ono puta parau i roto i te tuatāpapara'a.

Teie mau 'ōpuara'a, tu'uhia mai e te mau tā'atira'a, te mau fare ha'api'ira'a e tae noa atu i te mau pūai ora o te fenua nei, tei roto roa ia i te mau fā no te araira'a e no te fa'atianira'a a te 'Ea i te 'ōpuara'a no te fa'anaho i te parau no te 'Ea i te Fenua nei no te tau 2026-2031, o te tu'uhia atu i teie mau taime i muri nei i roto i te mā'itira'a a te 'Āpo'ora'a Rahi o Porinetia farāni nei.

Na roto i teie arata'ira'a, te tāmāu noa nei te Fa'aterera'a Hau o te Fenua i ta na tauturu i te mau rāve'a e orahia nei i ni'a i te tahua 'ōhipara'a e tei pāhono fātata roa i te mau hina'aro o te n tei fa'aūna'a.

Tauturu i te tūha'a no te rima i tumu, fa'ata'ara'a i te mau tauturu moni no te mau tupura'a ōhipa ta'a ē 2026

E rave rahi mau 'ōpuara'a parau mana o ta te Fa'atere hau vahine no te Tū'aro, no te Feiā 'Āpī e no te Araira'a i te 'Ōhipa 'i'ino i vauvau atu, no te ha'amana i te fa'ata'ara'a i te mau tauturu moni no te pae o te fa'a'ōhipara'a, i te feiā e tu'u mai nei i te mau 'ōpuara'a e 'ōhipa i roto i te parau no te rima i tumu no Porinetia farāni nei, i roto i te tūha'a "Ōhipa ta'a 'ē" no te tāpura tauturu i te fa'ahotura'a i teie tūha'a, ha'amauhia e te ture fenua no te 4 no fepuare 2022 ra.

Te riro nei teie fa'ahora'a ei tauturu, i ni'a i te fāito e 40 % rahi roa no te tāpura faufa'a i tu'uhia mai e i roto i te fāito teitei hope'a 1 500 000 F CFP i te puta parau ho'ē, te mau 'ōpuara'a e ha'afaua'a e tei fa'ahotu atu ā i te parau no te rima i tumu, e aha noa atu ā te huru no te tā'atira'a e fa'atae mai nei i te anira'a. Te mau anira'a tei hau i te mirioni F CFP, na te tōmite hi'opo'a no te rima i tumu (CCAT) e tuatāpapa i te reira.

I rotopū i te mau 'ōpuara'a i tauturuhia te vai nei te 'ōpuara'a a te "SCA" Poe Mana, e arata'i nei, no te pitira'a o te matahiti i te ho'ē 'ōpuara'a iti, no te hi'o e no te tuatāpapa i to na tupura'a, i te fa'arahira'a i te mau pārau fa'ata'a ta'a 'ēhia no te feiā rima 'i o te fenua nei, no te pāhono i te itira'a no te fāito 'apu pārau o te au ia fa'a'ōhipahia.

Te pāhono hope roa nei ia teie mau tauturu moni i te arata'ira'a poritita no te pae o te tauturu a te Fa'aterera'a Hau o te Fenua i te rima 'i tumu, mā te hōro'a i te tahi tūha'a no te ha'afaua'a i te 'ite e te 'aravihi tumu o te mā'ohi, i te 'ōperera'a i te mau rāve'a 'ōhipa e tae noa atu i te pāutuutu no te fa'arava'ira'a faufa'a o teie tūha'a 'ōhipa.

Ia 'āmuihia, 'ahuru mā piti mau puta parau e tauturuhia nei no teie matahiti 2026, no te tahi fāito e 7 945 000 F CFP.

Te mau Fa'aarara'a parau

'Iritira'a i te parau no te mau 'Āu'a no te Fāri'ira'a Rātere Tuatau 2026

Ua vauvau atu te Peretiteni no Porinetia farāni nei i te tahi parau fa'aara no te 'iritira'a i te fa'anahora'a matamua roa no te mau 'Āu'a o te Fāri'ira'a tuatau 2026, tu'uhia mai e te Pū "Tahiti Tourisme" 'āpitihia mai e "Air Tahiti Nui" na roto i te fa'a'ōhipara' i te rāve'a fa'ahotura'a rātere Fāri'ira'a Manihini 2027 e te Tāpura Fāri'ira'a Rātere tuatau 2030.

Teie nei arata'ira'a, o te tahi ia nu'ura'a i roto i te tātā'ura'a no te mau arata'ira'a tuatau i 'iritihia i te matahiti 2024 ra, no te fa'ata'a e no te fa'aitoito i te feiā e ora nei i roto i teie tūha'a 'ōhipa tei pāpū i roto i te arata'ira'a no te tahi ti'aāura'a maita'i, no te aupurura'a i te arutaimāreva, te ha'afaua'ara'a i te hīro'a tumu e te tu'ura'a i te tahi tūha'a i roto i te fa'ahotura'a i te fenua. E hi'opo'ahia te mau anira'a i ni' a i te arata'ira'a a to teie nei ao a te *Global Sustainable Tourism Council* (GSTC), e te ho'ē arata'ira'a no te fāito i te maita'i o te ha'afaua'a i te mau 'ōpuara'a o te fa'aō i te mau rāve'a roro uira e i te maramarama uira ta'a 'ē no te fāri'ira'a rātere tuatau, tū'ati maita'i i te tumu parau no te Mahana no te Fāri'ira'a Rātere 2026 i teie nei ao.

E pae tūha'a i 'iritihia i te feiā tata'u : te hotera, te hotera 'ūtuafare, te pUhapara'a i ni'a i te pahī, te feiā e 'ōhipa nei i roto i te fa'aori haerera'a i te rātere, tae noa atu i te tahi tūha'a 'āpī fa'ata'ahia no te feiā e 'ōpuara'a ta rātou no te pae o te fāri'ira'a rātere. Teie tūha'a hope'a nei o te hina'arora'a ia e pa'epa'e i te mau 'ōpuara'a taiete 'āpī.o te tauturu i te fa'ahotura'a i te fāri'ira'a rātere niuhia i ni'a i te fa'atura e te ha'apa'o, mā te fāna'o i te tahi tauturu moni i te fāito e 200 000 F CFP, te tahi ho'i 'āpe'era'a na roto i te rāve'a'aravihi e te rāve'a fa'atianira'a ha'apa'ohia mai e te pū "Tahiti Tourisme" e o "Air Tahiti Nui", na reira ato'a i te tahi ti'a faufa'a i roto i te mau tupura'a 'ōhipa i te fenua nei e i te ara.

Ua 'iritihia te pi'ira'a mātete i te 2 no tiunu 2026, i roto i te Mahana no Fāri'ira'a Rātere i te ao nei.

E tupu te 'ōro'a no te pūpūra'a i te mau 'Āu'a o te Fāri'ira'a Rātere tuatau i te 26 no tetepa 2026, i roto i te Mahana no te Fāri'ira'a Rātere i teie nei ao.

Na roto i teie nei fa'anahora'a, te ha'apāpū nei te Fa'aterera'a Hau o te Fenua i to na hina'aro e fa'ariro i te parau no te fāri'ira'a rātere tuatau ei pou tumu no te fa'ahotura'a faufa'a,

arutaimāreva e hīro'a tumu no Porinetia farāni nei, mā te ha'afau'fa'a i te mau pūai ora o te tauto'o pāpū nei no te ho'ē fāri'ira'a rātere ha'apa'o e te fa'atura i te huru o te fenua.

Iritira'a i na tūha'a 'ōhipa e piti no te fa'a'āpīra'a i te Pū 'Ōhipa a te Fa'aterera'a Hau

Ua tu'u atu te Peretiteni no Porinetia farāni nei i te tahi fa'aarara'a parau no te ha'amatarara'a nō nā tūha'a 'ōhipa e piti 'āmui no te fa'a'āpīra'a i te pae no te roro uira o te fa'atere hau i Porinetia nei, i roto i te terera'a 'ōhipa CrossFIT e to na tāpura fa'a'ōhipara'a PA3.

Teie na tūha'a 'ōhipa, tei hōro'ahia i roto i te rima no te piha 'ōhipa a te Pāpa'i Parau Rahi o te fa'aterera'a Hau o te Fenua (SGG) e te tōmite e arata'i i te tāpura 'ōhipa CrossFIT, e hina'aro nei e ha'avitiviti i te fa'a'āpīra'ai te parau no te roro uira i roto i te pū 'ōhipa no te fa'aterera'a o te fenua, mā te turu'i namua roa i ni'a i te mau tauiha'a maīta'i o tei fa'a'ōhipa 'ēhia na, ei tāpe'ara'a i te ha'ama'u'ara'a e 'ōhipara'a mā te 'ite e te 'aravihi.

Te tūha'a 'ōhipa matamua, o te fa'a'āānora'a ia i te rāve'a no te tu'u-rimara'a na ni'a i te roro uira i te fa'anahora'a no te terera'a faufa'a. E'ere no te ha'ama'u i te tahi rāve'a 'āpī, o te fa'aōra'a rā i te arata'ira'a faufa'a i roto i te fa'anahora'a no te tu'u-rimara'a uira o tei fa'a'ōhia 'ēhia na i ni'a i te tahua "Lexpol", e o tei fa'a'ōhipa hau i te 45 000 mau parau mai te taime mai ā o to na fa'a'ōhipara'ahia i te 'āva'e eperera 2024 ra. I roto i na 'āva'e e haerehia atu nei, te mana'o nei te "SGG" e 'iriti i te tahi puta no te ha'apāpūra'a i te tupura'a 'ōhipa ato'a, te 'imira'a i te faufa'a hina'arohia e te 'iritira'a i te fa'anahora'a e te tauturu a te Fa'aterera'a Hau no te Fa'arava'ira'a faufa'a, no te Tāpura Faufa'a e no te Faufa'a.

Te piti o te tūha'a 'ōhipa, o te fa'aō. ra'a ia i te mau 'api parau a te Hau no te mau mātete ei 'api i ni'a i te roro uira. I roto i te tahi hi'ora'a 'āāno atu ā, e tū'i o ia i ni'a i te ta'ato'ara'a no te mau piha 'ōhipa e te mau fa'aterera'a hau o te Fenua mā te arata'ihia i roto i na tūha'a e pae, : tu'ura'a i ni'a i te hōho'a te mau ti'a e te mau parau hina'arohia, te tuatāpapara'ara'a i te mau tītauhia e hina'arohia e te mau tītaura'a ta'a'ē, fa'anahora'a i te tahi puta ti'aāura'a 'ōhipa, tāpurara'a i te mau rāve'a, e te tūra'ira'a ia 'āāno atu ā mā te 'āpe'ehia e te tahi arata'ira'a no te tauira'a.

Na roto i teie na tūha'a 'ōhipa to'o-piti, te tāmau nei te Fa'aterera'a Hau o te Fenua, i te fa'a'āpīra'a i te terera'a o te Fa'aterera'a Hau i Porinetia nei, mā te fa'a'ōhie i te mau fa'anahora'a, na roto i te ha'apaāirira'a i te pānurura'a i te pae o te ture no te mau parau e mā te fa'a'iti i te tau hi'opo'ara'a e pāhonora'a i te mau anira'a, no te maīta'i o te ta'ato'ara'a o te mau piha 'ōhipa a te Hau e o te nūna'a.

Pū'ohura'a 2025 e te mau hi'ora'a 2026 a te Pū fa'aineinera'a tōro'a no te feiā paāri (CFPA)

Ua vauvau atu te Fa'atere Hau Vahine no te Pū 'ōhipa a te Hau, no te 'Ti'ara'a 'Ōhipa, no te 'Ōhipa, no te Fa'a'āpīra'a i te Pū 'Ōhipa a te Hau, no te Fa'ahotura'a i te mau Ta'a-motu e no te Fa'aineinera'a Tōro'a, i te tahi fa'aarara'a parau no te pū'ohura'a 2025 e i te mau hi'ora'a no te 2026 no te Pū fa'aineinera'a tōro'a no te feiā paāri (CFPA).

I te matahiti 2025 ra, ua tae'ahia e te Pū "CFPA" i te tahi fāito 'ōhipa teitei e te faufa'a mau, mā te fa'a'ōhipahia te ta'ato'ara'a no ta na mau rāve'a 'aravihi e ta na mau pupu 'ōhipa e pupu ha'api'ira'a. Te ta'ato'ara'a no te numera no te feiā i haere mai i roto i te fa'aineinera'a i te matahiti 2023 ra : e 773 e i te matahiti 2025 ra : 1080 ia rahira'a, e e ti'a i te Pū ia hōro'a e 53 mau parau ti'ara'a tōro'a 'itehia e te Hau Farāni.

Teie nu'ura'a no teie tupura'a 'ōhipa no te mea ia e ua 'iriti fa'ahouhiia e piti fa'aineinera'a na reira ato'a i te ha'amaura'ahia te ho'ē parau tū'ite.

- 'Aravihi tauturu i te pae no te roro uira
- Fa'a'ōhipa e tāpiri i te 'āuri
- Fa'aineinera'a i te mau 'orometua ha'api'i no te fa'ahoro e no te pārurura'a i ni'a i te purumu.

Te fa'anahora'a tāmatahia no te fa'aineinera'a, ua 'itehia ia te tahi mara'ara'a rahi na roto i te fāito pīahi mai te 32 rahira'a i te matahiti 2023 ra e 127 rahira'a i te matahiti 2026 nei.

Te ti'ara'a 'aravihi o te feiā fa'aineine ua ha'amaita'ihia te reira, e na 14 feiā fa'aineine hope'a nei ua noa'a ia te ti'ara'a 'aravihi no te fa'aineine i te feiā paāri i roto i te tahi fāito manuia 100 %.

Ua fa'aitoito ato'a e ia tupu ato'a te mau fa'aineinera'a i roto i te mau ta'a-motu ātea

- Mai te 'āva'e atopa 2025, ua tonohia te tahi pupu fa'aineine i Rangiroa no te mau fa'aineinera'a tōro'a
- Mai te 'āva'e novema 2025 mai, ho'ē fa'aineinera'a parau tū'ite no te arata'i e fāri'i rātere o tei hōro'ahia i Hiva 'Oa i roto i te CETAD.

Te hōro'a ato'a nei te "CFPA" i te mau fa'aineinera'a ta'a 'ē fa'aaupia e te Fa'aterera'a Hau o te Fenua, mai te fa'aineinera'a i te mau Tauturu Fēti'i i roto i te ta'ato'ara'a o te mau motu, te fa'aineinera'a i te mau rave 'ōhipa i te Fare Ha'api'ira'a no te mau 'ōhipa a te hau "CEGO" no Punaru'u, na reira ato'a i te mau fa'aineinera'a i te pae no te fa'ahorora'a pere'o'o o te fa'aineine nei piri i te 250 mau pīahi i te matahiti no te parau fa'ati'a B (permis B).

No teie matahiti 2026, e ti'a i te feiā e fa'aineinehia ra e te pupu i tere atu i Rangiroa ia fa'aitoito atu ā no te tītau i te tahi parau tū'ite i roto i te tahi pū fa'aineinera'a a te "CFPA" i Tahiti, ei pāhonora'a i te tahi hina'aro piri i te 112 feiā e 'imi nei i te 'ōhipa i roto i teie ta'a-motu.

I te henua Enana/Enata, e ha'amaita'ihia te rāve'a na roto i te 'iritira'a i te tahi fa'aineinera'a i te tōro'a tātā'i pere'o'o, te ti'aāura'a i te pahī rātere e i roto i te fāri'ira'a rātere i Nuku Hiva, 'inahā piri i te 62 faiā e 'imi nei i te 'ōhipa i tāpa'ohia.

Te 'ōpua ato'a ra te "CFPA" e fa'a'āpī i ta na mau fare i Puna'auia, na roto i te ha'amaura'a i te tahi tahua ha'api'ira'a fa'ata'ahia no te tātā'ira'a i te mau pere'o'o rarahi fāito teiaha.

Na roto i teie mau tupura'a 'ōhipa, te ha'apāpū nei te Fa'aterera'a Hau o te Fenua i to na hina'aro e hōro'a i te ta'ata porinetia tāta'i-tahi, i te vāhi noa atu o ta na e ora ra, i te 'ite e te paāri e au ia na no to na tupura'a i roto i te tahi tōro'a e te amo ato'ara'a i ta na tūha'a i roto i te fa'ahotura'a faufa'a e tōtiare o to na iho ta'a-motu.

Fa'aineinera'a i te tai'ora'a i te ta'ato'ara'a o te nūna'a 2027

Ua vauvau mai te fa'atere hau no te fa'arava'ira'a faufa'a, no te Tāpura Faufa'a e no te Faufa'a i te tahi fa'aarara'a parau no te hi'ora'a a te fa'aterera'a hau no Porinetia farāni nei i te tārena e 'ōpuahia ra no te tai'ora'a i te ta'ato'ara'a o te nūna'a o te tupu atu i te matahiti 2027.

Anihia e te Tōmitera Teitei no te Hau Repupirita, ua hōro'a te Fa'aterera'a Hau i to na mana'o fāri'i i ni'a i te taime i fa'ata'ahia, o te riro i te tupu mai te 2 no tetepa e tae atu i te 2 no atopa 2027.

Te ha'apa'o ra teie nei tārena e rave rahi mau fa'aapiapira'a i roto i te fa'a'ōhipara'a, mai te parau no te Heiva Nui Tū'aro no Patitifa, te hina'aro e ia piahia te mau nūna'a tumu o te tahi 'ōire hou te 31 no tītēma 2027 e oia ato'a i te tārena ha'api'ira'a. E ha'amata te tai'ora'a i muri mai i te ha'amatarara'a ha'api'ira'a e e hope i te hepetoma matamua no te fa'aeara' ha'api'ira'a no te 'āva'e tetepa.

Ua ha'amata te mau fa'aineinera'a no te tai'ora'a nūna'a

Roto i nā 'āva'e matamua e ono no teie matahiti 2026, te Pū nūmerara'a no Porinetia farāni nei (ISPF) o tei arata'i i te tahi tau'a paraura'a no te mau Pū 'ōhipa a te Hau i ni'a i te mau uira'a o te fa'a'ōhipahia i te taime no te tai'ora'a. E tu'uhia atu teie mau uira'a, i teie mau taime i muri nei i roto i te tahi taime tāmatarara'a i roto i te tahi pupu i ni'a i te fāito e 300 mau 'ūtua'fare tuhahia i roto e rave rahi mau 'ōire no Porinetia farāni nei no te hi'o i te maita'i e tae noa atu te huru no te fa'aterera'a.

A ta'a noa atu ai te reira, te tahi terera'a 'ōhipa faufa'a roa o te 'ohipa ia no te tāpurara'a i te mau tūha'a fenua o te ha'amata i te 'āva'e atopa 2026 i roto i te ta'ato'ara'a o te mau 'ōire no te fenua no Ni'a Mātā'i na reira ato'a i Ra'iatea, Taha'a e o Popora. E ravehia i ni'a i te roara'a e ono 'āva'e, na te reira e ha'apāpū maita'i e te hopera'a no te tai'ora'a nūna'a.

Ua fa'ata'hia te tahi Fa'a'ōhipara'a rahi no te mau rāve'a ta'ata e mauha'a

E fa'annahia te tahi tau no te fa'aarara'a i te nūna'a na roto i te reo farānii e te reo Mā'ohi i ni'a i te ta'ato'ara'a o te fenua ia ara te nūna'a i te mau fā e te mau fa'annahora'a no teie tūha'a 'ōhipa. E tupu te reira na roto i te mau ve'a pāpā'i, te mau'āfata ratio e te 'āfata teata.

E tihepu ato'ahia e 800 mau rave 'ōhipa no te ravera'a i teie tai'ora'a nūna'a, na rātou e ha'aputu i te mau parau i piha'i iho i te nūna'a no Porinetia farāni.

I te tūha'a matamua no te matahiti 2027, e tu'uhia atu i mua i te Fa'aterera'a Hau o te Fenua te tahi 'ōpuara'a fa'aotira'a mana o te ha'apāpū i te mau arata'ira'a noo te fa'atupura'a i te tai'ora'a nūna'a. Te Pū nūmerara'a e no te tuatāpapara'a i te fa'arava'ira'a faufa'a no Farāni (Insee) e tono ato'a mai o ia i te ho'ē ra'atira fa'ata'hia no te mata ara i ni'a i te tupura'a 'ōhipa mai te 'āva'e tiunu e tae atu i te 'āva'e novema 2027, e tae roa atu i te ha'amanara'a i te mau nūna'a tumu o te mau 'ōire.

I muri a'e i te nūmerara'a e te ha'aputara'a i te ta'ato'ara'a o te mau uira'a i noa'a mai, e rave ai te "ISPF" i te tuatāpapara'a i taua mau parau ra. E matara mai te mau nūmera matamua e e fa'a'itehia i mua i te nūna'a i te toru no te tūha'a no te matahiti 2028.

Ua riro teie fa'annahora'a ei tūha'a faufa'a no Porinetia farāni nei. Te mau nūmera e matara mai mai roto mai i teie tai'ora'a nūna'a, e riro ia i te fa'a'āpī i te 'ite o te nūna'a, e i te tūrama

i te mau poritita e o te hōro'a mai i te mau nūmera faufa'a no te fa'anahora'a i te fa'ahotura'a i te fenua.

Fa'atupura'a i te 59ra'a no te fa'a'ite'itera'a a to te Henua Enana/Enata

Ua vauvau mai te fa'atere hau vahine e Ti'aāu nei i te Rima 'Ī, i te tahi fa'aarara'a parau no te fa'atupura'a i te 59ra'a no te fa'a'ite'itera'a a to te Henua Enana/Enata, mai te 11 e tae atu i te 21 no tiunu 2026 i te Tahua Fa'a'ite'itera'a no Māma'o, fa'atupuhia e te 'āmui-tahira'a Te Tuhuka no te Henua Enana.

81 feiā rima 'Ī tumu o te 'āmui mai i roto i teie nei fa'a'ite'itera'a no roto mai i te mau fenua ato'a no te Henua Enana/Enata o te fa'ahanahana i te rura'a no ta rātou faufa'a rima 'Ī tumu, na roto i te mau tauiha'a hamanihia no roto mai i te faufa'a tupuna, e āore ia no roto mai i te mau fa'anahora'a 'āpī: tiki, penu e te 'ūmete nana'ohia, tapa, tao'a fa'anehehehehia i te mau huero, tāo'a fa'una'una hamanihia i te ivi āore ia e mōno'i hamanihia e te mau rau rā'āu ta'a 'ē.

Ua fa'ata'a ato'ahia te mau taime rautīra'a i te roara'a no te fa'a'ite'itera'a, e te mau fa'ana'anataera'a 'upa'upa, te tahi mau fa'a'ite'itera'a 'ori e te tahi mau fa'anahora'a rima 'Ī.

E fa'anaho aro'ahia te tahi tata'ura'a, e te tahi fa'anahora'a 'āpī i teie matahiti, te tahi tūha'a e fa'anahora'a ti'amā 'iritihia i te ta'ato'ara'a no te mau fa'anahora'a, e ua fa'ata'ahia te mahana mā'a 20 no tiunu ei taime no te 'ōperera'a rē.

Na mahana mā'a 13 e 20 no tiunu o nā mahana hīro'a tumu ia e fāna'o ai i te mau fa'a'ite'itera'a rau e te tāmatarā'a i te mau mā'a tumu no te henua Enana/Enata.

Ua fāna'o teie 59ra'a no te fa'a'ite'itera'a i te tauturu moni a te Fa'aterera'a Hau o te Fenua, e matara to na mau 'ūputa i te mau mahana ato'a, mai te 11 e tae atu i te 21 no tiunu 2026, mai te hora 08h00 i te po'ipo'i e tae atu i te 06h00 i te ahiahi. E tupu te 'ōro'a 'āvarira'a i te mahana maha 11 no tiunu 2026 i te 10h00, i te tahua fa'a'ite'itera'a no Māma'o.

Te fa'ahu'ahu'ara'a no teie fa'a'ite'itera'a e fāna'o atu iia tātou i te reira i ni'a i te tahua natireva www.artisanat.pf e i ni'a i te mau 'api "Facebook e Instagram a te piha 'ōhipa a te rima 'Ī tumu.

Pū ha'apararera'a parau

PR/COM

